

Cumhuriyet'in 100. Yılında Türkiye'de İletişim Fakültelerinde Verilen İletişim Eğitimi Üzerine Bir Betimleme

A Description of the Communication Education Provided in Communication Faculties in Türkiye on the 100th Anniversary of the Republic

Doç. Dr. Neslihan KILIÇ ¹

Öz

Bu çalışma Cumhuriyet'in 100. yılında Türkiye'de iletişim eğitiminin genel bir fotoğrafını sunmayı amaçlamaktadır. Dünyada iletişim eğitimi kitle iletişim araçlarının gelişim seyrine uygun olarak gazetecilik eğitimi ile başlamıştır. Benzer durum ülkemiz için de geçerlidir. Bu nedenle makalede öncelikle Türkiye'de gazetecilik eğitiminin tarihsel seyrine yer verilmiştir. Buna göre Türkiye'de gazetecilik eğitimi konusu ilk kez Ahmet Rasim tarafından gündeme getirilmiş, ilk gazetecilik okulu olan İstanbul Özel Gazetecilik Okulu ise Fehmi Yahya Tuna tarafından 1948 yılında İstanbul'da açılmıştır. Çalışmanın araştırma bölümünde ise YÖK Atlas verileri temel alınarak günümüz Türkiye'sindeki iletişim eğitiminin genel görünümü ortaya konulmuştur. YÖK Atlas'tan elde edilen veriler niceliksel araştırma yöntemiyle incelenmiş, bu kapsamda Türkiye'deki iletişim fakültelerinde bulunan lisans programları belirlenmiştir. Sonrasında ise devlet ve vakıf üniversitelerindeki iletişim eğitiminin hangi programlarda sunulduğu karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bu karşılaştırmada devlet üniversitelerinde Gazetecilik, Radyo Televizyon ve Sinema gibi geleneksel iletişim eğitimi programlarının bariz biçimde yaygın olduğu gözlemlenirken; vakıf üniversitelerinde geleneksel iletişim eğitimi programlarının yanı sıra Dijital Oyun Tasarımı, Reklam Tasarımı ve İletişimi gibi günümüzün değişen şartlarına uygun programlara da yer verildiği görülmüştür. Bu durum vakıf üniversitesi bünyesinde bulunan iletişim fakültelerinin iletişim teknolojilerindeki gelişmeleri ve sektör beklentilerini daha yakından izlediğini göstermesi bakımından dikkat çekici bir sonuçtur. Devlet üniversiteleri ile vakıf üniversiteleri arasındaki bariz bir farklılık da akademisyen sayısı ile bu akademisyenlerin programlara dağılımında ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, iletişim fakülteleri, iletişim eğitimi

Makale Türü: Araştırma

Abstract

This study aims to present a general picture of communication education in Türkiye in the 100th Anniversary of the Republic. Communication education in the world started with journalism education in accordance with the development course of mass media. The same situation is valid for our country as well. For this reason, the historical course of journalism education in Türkiye is given in the article first. Accordingly, the issue of journalism education in Türkiye was first brought to the agenda by Ahmet Rasim, and the first journalism school, Istanbul Private Journalism School, was opened in Istanbul in 1948 by Fehmi Yahya Tuna. In the research part of the study, the general view of communication education in today's Türkiye is revealed based on the YÖK Atlas data. The data obtained from YÖK Atlas were analyzed with the quantitative research method, and in this context, undergraduate programs in communication faculties in Türkiye were determined. Afterwards, the programs in which communication education is offered in state and foundation universities were examined comparatively. In this comparison, it is observed that traditional communication education programs such as Journalism, Radio, Television and Cinema are clearly common in state universities; It has been observed that foundation universities, in addition to traditional communication education programs, also include programs suitable for today's changing conditions such as Digital Game Design, Advertising Design and

¹Dicle Üniversitesi, İletişim Fakültesi, nsevenklic@gmail.com

Atf için (to cite): Kılıç, N. (2023). Cumhuriyet'in 100. yılında Türkiye'de iletişim fakültelerinde verilen iletişim eğitimi üzerine bir betimleme. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(100. Yılında Cumhuriyet Özel Sayısı), 83-93.

Communication. This is a remarkable result as it shows that the communication faculties within the foundation university follow the developments in communication technologies and sector expectations more closely. Another obvious difference between state universities and foundation universities is the number of academics and their distribution among programs.

Keywords: Communication, communication faculties, communication education

Paper Type: Research

Giriş

Sosyal bir varlık olan insanın haber alma ihtiyacı tarih boyunca çeşitli araçlarla karşılanmıştır. Günümüzde kitle iletişim araçları olarak ifade edilen bu araçların en eski ve en bilindik örneğini gazeteler oluşturmaktadır. İletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerle birlikte kitle iletişim araçları insanlar için sadece haber alma ihtiyacını karşılayan araçlar olmaktan çıkarak yeni işlevler üstlenmişlerdir. Özellikle 2000'li yıllardan itibaren internet teknolojisinin yaygınlaşmasıyla birlikte kitle iletişim araçları -bugün daha yaygın olarak kullanılan ismiyle medya- toplumsal dönüşümün en önemli aktörlerinden biri olmuştur.

Demokratik düzenin tesisi ve gelişimi için medyaya “dördüncü kuvvet” payesi ile önemli görevler atfedilmiş ve insanların haber alma hakları en doğal haklardan sayılmıştır. (Aziz, 2006, s.70). Toplum üzerindeki etkileri göz önünde bulundurulduğunda medya içeriklerinin bilinçli bir şekilde hazırlanması, toplumsal yapının düzeni ve devamlılığının sağlanması açısından önem arz etmektedir. Bu yönüyle iletişim ve haberleşme özgürlüğünü tesis edecek gazetecilerin yetiştirilmesi, iletişim eğitimini gündeme getirmekte, iletişim teknolojilerindeki gelişmeler bu yeni teknolojiyi kullanma becerisini gerekli kılmakta ve bu durum da alana yönelik mesleki eğitimin önemini arttırmaktadır (Yıldırım, 2006, s.125).

Dünyada iletişim eğitimi kitle iletişim araçlarının gelişim seyrine uygun olarak gazetecilik eğitimi ile başlamıştır. Bu durum Türkiye için de geçerlidir. Cumhuriyet'in 100. Yılında Türkiye'deki iletişim eğitimine odaklanılan bu çalışmada konu, yükseköğretimde lisans düzeyinde sunulan iletişim eğitimi ile sınırlandırılmıştır. Bu doğrultuda ön lisans ve lisansüstü programlar kapsam dışında bırakılmıştır. Ayrıca ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim kurumlarında ve eğitim kurumları dışındaki kurumlarda (Anadolu Ajansı, Basın İlan Kurumu vd.) sürdürülen iletişim eğitimi de araştırmaya dâhil edilmemiştir.

1. Yöntem

Cumhuriyet'in 100. yılında Türkiye'deki iletişim eğitimini konu edinen çalışmanın ilk bölümünde iletişim tarihi üzerinde literatür taraması yapılarak ülkemizdeki iletişim eğitiminin tarihsel seyrine yer verilmiştir. Ancak yukarıda da ifade edildiği üzere dünyada ve Türkiye'de iletişim eğitimi gazetecilik eğitimi ile başladığı için konu, gazetecilik eğitimi merkeze alınarak işlenmiştir.

Çalışmanın araştırma bölümünde ise Yükseköğretim Program Atlası (YÖK Atlas) verileri temel alınarak günümüz Türkiye'sindeki iletişim eğitiminin genel görünümü ortaya konulmuştur. Yükseköğretim programları hakkında tüm sayısal verileri kapsayan YÖK Atlas Veri Tabanı, Türkiye'deki iletişim eğitiminin niteliksel ve niceliksel durumlarına yönelik araştırmalar için de oldukça zengin bilgiler sunmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler niceliksel içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Yazılı, sözlü veya görüntülü metinlerin içeriğini nesnel, sistemli ve nicel olarak betimlemek için yapılandırılmış bir araştırma tekniği olan içerik analizinde nesnel, görünen ve somut olarak nitelenen içerik incelenir. Metindeki öğelerin nicel dağılımına ve içerikteki öğeler arası ilişkilere odaklanılır (Erdoğan, 2012, s.180). Bu doğrultuda öncelikle ülkemizdeki iletişim eğitiminin hangi programlarda sunulduğu incelenmiştir. Ardından yine YÖK Atlas'taki bilgilerden hareketle bu programların devlet ve vakıf üniversitelerindeki dağılımı detaylı bir şekilde ortaya konulmuştur. Araştırmada son olarak iletişim eğitimini sunan akademisyenlerin nicel dağılımına yer verilmiştir. Bu yönüyle

araştırmanın, iletişim eğitimiyle ilgili sonraki yıllarda yapılacak çalışmalara katkı sağlaması umut edilmektedir.

2. Türkiye’de Gazetecilik Eğitiminin Tarihsel Gelişimi

Gazetecilik resmen 17. yüzyılda bir meslek olarak kabul edilmiştir. Gazetelerin içeriğinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesini amaç edinen gazetecilik eğitimine ise ilk defa 1672 yılında Almanya’nın Leipzig Üniversitesinde başlanmıştır (Girgin, 2005, s.36). Amerika Birleşik Devletleri’nde gazetecilik eğitimi 1893 yılında Pennsylvania Üniversitesine bağlı Wharton School of Business bünyesinde Joseph French Jhonson tarafından başlatılmıştır. İlk gazetecilik okulu ise aynı zamanda gazete sahibi de olan Walter Williams tarafından 1908’de Missouri Üniversitesinde açılmıştır (Karaduman ve Akbulutgiller, 2017, s.1163). Kıta Avrupa’sında ise ilk gazetecilik okulu 1924’te Fransa’da Lille Katolik Hukuk Fakültesine bağlı olarak açılmıştır (Tokgöz, 2003, s.7-32).

Türkiye’de gazetecilik eğitimi konusunu ilk kez Ahmet Rasim gündeme getirmiştir. Gazetecilik mesleğine olan hizmetleriyle Türk basın tarihinde önemli bir yeri olan Ahmet Rasim, Batılı ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de gazetecilik okullarının açılması gerektiği yönündeki düşüncelerini henüz 1920’li yıllarda şu satırlarında dile getirmiştir;

“... Bir gazetecilik okulu açılması gereği şiddetle duyulmaktadır. Fakat bunu “gazeteciler” açmalıdır. Bu okulu gazeteciler açtığı takdirde öğretmenlerini de seçme hakkını taşımalıdır. Zamanımızda tramvay kondüktörleri, şoförler, belediye zabıtalari için okullar açılıyor, nerede ise köprü memurluğuna bile bir tane açılacak. Neden bir gazetecilik okulu açılmasın. Artık kendimizi yavaş yavaş toplayalım. Sendikalarımızı, okullarımızı yapalım. Zira bu gidiş, gidiş değil” (Girgin, 2005, s.37).

Bununla birlikte ülkemizde gazetecilik mesleğini icra edecek kişilerin eğitim durumlarıyla ilgili ilk resmi düzenleme, 27 Temmuz 1931 tarihli Cumhuriyet döneminin ilk Matbuat Kanunuyla (Basın Yasası) yapılmıştır. Buna göre Kanunun 12. maddesinde gazete sahiplerine yüksekokul veya lise mezunu; gazetelerin başyazar ve genel yayın yönetmenlerine de yüksekokul mezunu olma şartı getirilmiştir. Diploma sahibi olmayan çalışanlara ise bu koşulları yerine getirmeleri için üç yıllık bir süre tanınmıştır (Alemdar, 1996, s.30). Bu düzenlemeyle birlikte İstanbul’da Darülfünun bünyesinde bir yüksekokul açılması için çalışmalara başlanmış ancak Basın Yasası üzerinde 1933 yılında yapılan değişikliklerle çalışanlar için yüksekokul veya lise mezunu olma zorunluluğu kaldırılınca çalışmalar yarım kalmış (Alemdar, 2009, s.14) ve ne yazık ki bu dönemde ülkemizde gazetecilik eğitimi verecek bir okul açılmamıştır.

Türkiye’de gazetecilik alanında açılan ilk eğitim kurumu, İstanbul Özel Gazetecilik Okuludur. Fehmi Yahya Tuna tarafından 1948 yılında İstanbul Şehzadebaşı’nda açılan okulda “*Basın dünyasına ve iş hayatına hazırlıklı eleman yetiştirme*” amaçlanmıştır. Orta dereceli ve paralı bir eğitim kurumu olan okulun ders müfredatında kültür derslerinin yanı sıra “Gazetecilik Kompozisyonu, Gazete İdareciliği, Gazetecilik Semineri, Gazetecilik ve Tekniği, Fotoğraf, Basın Tekniği, Türk Matbuat Hukuku ve Basın Tarihi” gibi meslek dersleri yer almıştır (Girgin, 2005, s.39). 1966 yılında Fındıkzade’ye taşınan ve bugünkü Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesinin temelini oluşturan İstanbul Özel Gazetecilik Okulu, 1971 yılında devletleştirilerek İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine bağlanmış ve İstanbul Gazetecilik Yüksekokulu adını almıştır. Okul, 20 Temmuz 1982 tarihinde yürürlüğe giren 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile “Basın-Yayın Yüksekokulu” adıyla Marmara Üniversitesine bağlanmış, 1992 yılında ise İletişim Fakültesine dönüştürülmüştür (iletisim.marmara.edu.tr, 2023).

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Gazetecilik Enstitüsü, Türkiye’de gazetecilik eğitimi vermek amacıyla açılan ikinci okuldur. Dönemin Gazeteciler Cemiyeti Başkanı olan Sedat Simavi, bir gazetecilik okulunun açılması konusunda İstanbul Üniversitesine bir öneri sunmuş, önerinin üniversite senatosunda olumlu karşılanması üzerine 1950’de İktisat Fakültesi bünyesinde Gazetecilik Enstitüsü açılmıştır. Enstitünün kurulma amacı 3 Temmuz 1950 tarihli

Resmi Gazete'de yayınlanan yönetmelikte; “*Gazetecilik konularıyla ilgili meseleleri araştırmak, gazeteciliği ilgilendiren konular hakkında ilmi ve mesleki öğretim yapmak, yabancı üniversitelerin gazetecilik enstitüleriyle ilmi işbirliği yapmak, milletlerarası gazetecilik kongre ve konferanslarına katılmak*” şeklinde ifade edilmiştir. Ord. Prof. Dr. Şükrü Baban'ın müdürlüğünü yaptığı Enstitü 479 öğrencisiyle eğitim öğretime başlamış ve Cevat Fehmi Başkut, Enis Tahsil Til, Hasan Refik Ertuğ, Burhan Felek ve Şükrü Baban gibi isimler Enstitüde görev almışlardır (Topuz, 2003, s.377). Gazetecilik Enstitüsünün ismi, 12 Haziran 1975'te İstanbul Üniversitesi Senatosunca kabul edilen kararla “Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Enstitüsü” olarak; 1980 yılında ise “Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksekokulu” olarak değiştirilmiştir. 1982'de “Basın Yayın Yüksek Okulu” ismi ile doğrudan İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne bağlanan Okul, 11 Temmuz 1992 tarihli *Resmi Gazete*'de yayımlanan 3837 sayılı kanun ile “İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi” adını almıştır (iletisim.istanbul.edu.tr, 2023).

Ankara'da gazetecilik eğitime yönelik ilk girişim ise 1962 yılında gazeteci Metin Tokar ile iletişim ve gazetecilik üzerine Strasbourg Üniversitesinde doktora tamamlayan Dr. Hıfzı Topuz'un Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesine sunduğu öneriyle başlamıştır. Topuz bu girişimi; “*Önce Okulun Orta Doğu Teknik Üniversitesinde kurulması olanaklarını araştırdık. Derslerin İngilizce olması yüzünden bu girişim olumlu sonuç vermedi. Sonra Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Suud Kemal Yetkin'le görüştük. Rektör önerimizi olumlu karşıladı ve Okulun Siyasal Bilgiler Fakültesi içinde kurulmasını önerdi*” satırlarıyla anlatmaktadır. UNESCO ve Gazeteciler Cemiyeti tarafından da desteklenen öneri üzerine Fakültede, Prof. Dr. Bahri Savcı, Doç. Dr. Şerif Mardin, Doç. Dr. Mümtaz Soysal, Doç. Dr. Bülent Daver ve Doç. Dr. Nermin Abadan'dan oluşan beş kişilik bir komisyon çalışmaya başlamıştır (ilef.edu.tr, 2023). Çalışmalar 1965 yılında sonuç vermiş ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın ve Yayın Yüksek Okulu açılmıştır. Okulun öğretim görevlisi ihtiyacını karşılamak üzere ise Yurdakul Fincancı, Haluk Şahin, Oya Tokgöz ve Aysel Aziz UNESCO bursuyla yurtdışına eğitime gönderilmiştir (Topuz, 2003, s.376). Bu okul aynı zamanda Türkiye'nin basın yayın alanında dört yıllık eğitim veren, üniversite düzeyindeki ilk kurumu olma özelliğine de sahiptir. 6 Kasım 1982 tarihinde Siyasal Bilgiler Fakültesinden ayrılarak doğrudan Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne bağlanan Okul, 1992'de İletişim Fakültesi adını almıştır.

Yukarıdaki bilgiler ışığında ülkemizde gazetecilik eğitime yönelik ilk girişimlerin daha nitelikli gazeteci yetiştirmek üzere doğrudan doğruya basın sektöründen gelmesi dikkat çekici bir durumdur.

3. İletişim Eğitiminin Yükseköğretimdeki Durumu

Bir ülkenin kalkınmasında eğitimin yadsınamaz rolü dikkate alınarak Cumhuriyet döneminde de eğitimin her aşamasında hızlı bir okullaşma faaliyeti başlamış, buna uygun olarak çeşitli yükseköğretim kurumları açılmıştır. Bölgesel kalkınmada yükseköğretim kurumlarının motor görevi görmesi, kalkınma planlarında yükseköğretim kurumlarına özel bir önem verilmesi sonucunu doğurmuş, bunun neticesinde 1971 ile 1978 yılları arasında 8 ilde üniversite açılmıştır. Yükseköğretimin ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik ikinci büyük adım 1992'de atılmış her ilde 1 üniversite hedefiyle 21 ilde daha devlet üniversitesi açılmıştır. Her ilde 1 üniversite politikası çerçevesinde asıl büyük sıçrama 2006-2008 yılları arasında yaşanmış ve 81 ilin tamamında devlet üniversitesi açılmıştır (Dinçer vd, 2021, s.197). Bu gelişmelere paralel olarak iletişim fakültesi sayısında da hızlı bir artış yaşanmıştır. YÖK Atlas'ta yer alan verilere göre bugün ülkemizde 41'i devlet üniversitesi, 20'si vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 61 üniversitede öğrencisi olan aktif iletişim fakültesi bulunmaktadır.

Bu başlık altında konu iki alt başlıkla incelenecektir. Öncelikle iletişim fakültelerinde iletişim eğitiminin verildiği programlar belirtilecek, sonrasında ise devlet ve vakıf üniversitelerindeki iletişim fakültelerinin bir fotoğrafı sunulacaktır. Ancak iletişim fakülteleri bünyesinde iletişim eğitime dair farklı programlar bulunduğundan, her fakültede bulunan program da ayrıca belirtilmiştir.

3.1. Mevcut Lisans Programları

YÖK Atlas'ta yer alan verilerden anlaşıldığına göre Türkiye'deki iletişim fakülteleri bünyesinde farklı başlıklar altında toplam 18 ayrı program bulunmaktadır;

Tablo 1. Türkiye'de iletişim fakültelerinde yer alan lisans programları

Program	Devlet	Vakıf
Çizgi Film ve Animasyon	-	1
Dijital Oyun Tasarımı	-	3
Gazetecilik	35	6
Görsel İletişim Tasarımı	4	13
Halkla İlişkiler ve Reklamcılık	9	10
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	26	8
İletişim	1	-
İletişim Bilimleri	2	-
İletişim Tasarımı ve Yönetimi	1	1
İletişim ve Tasarım	2	2
Medya ve Görsel Sanatlar	-	1
Medya ve İletişim	-	2
Radyo Televizyon ve Sinema	30	13
Reklam Tasarımı ve İletişimi	-	1
Reklamcılık	4	5
Sinema ve Dijital Medya	-	1
Sinema ve Televizyon	1	2
Yeni Medya	-	3
Yeni Medya ve İletişim	1	11

Çizgi Film ve Animasyon programı üniversitelerde genellikle güzel sanatlar fakültesi (Ör. Selçuk Üniversitesi) veya sanat ve tasarım fakültesinde (Ör. Beykoz Üniversitesi) bulunmaktayken bu program yalnızca Üsküdar Üniversitesinin iletişim fakültesi bünyesindedir. Dijital Oyun Tasarımı programı üniversitelerde daha çok güzel sanatlar fakültesi (Ör. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi) veya sanat ve tasarım fakültesinde (Ör. Nişantaşı Üniversitesi) bulunmaktadır. Dijital Oyun Tasarımı programı sadece üç vakıf üniversitesinin iletişim fakültesinde yer almaktayken hiçbir devlet üniversitesinin iletişim fakültesinde bu isimle bir program bulunmamaktadır. Gazetecilik programı, ülkemizde devlet üniversitelerinin iletişim fakültelerinde sayıca en fazla yer alan programdır. 35 devlet üniversitesi (Ör. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Dicle Üniversitesi) ve 6 vakıf üniversitesi (Ör. İstanbul Aydın Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi) olmak üzere toplam 41 iletişim fakültesi bünyesinde gazetecilik programı yer almaktadır. Görsel İletişim Tasarımı programı, çoğunlukla güzel sanatlar fakültelerinde bulunurken bazı üniversitelerin iletişim fakültelerinde yer almıştır. Bununla birlikte programın mimarlık ve tasarım fakültesi bünyesinde de yer aldığı görülmektedir (TED Üniversitesi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi). Halkla İlişkiler ve Reklamcılık programı 9 devlet ve 10 vakıf üniversitelerine ait iletişim fakültelerinde bulunmaktadır. Bu program aynı zamanda bazı üniversitelerde uygulamalı bilimler fakültesi (Ör. Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi), sanat ve tasarım fakültesi (Beykoz Üniversitesi), iktisadi ve idari bilimler fakültesi (Ör. Çankaya Üniversitesi), sanat ve sosyal bilimler fakültesi (İstanbul Galata Üniversitesi) gibi farklı fakültelerde de yer almaktadır. Halkla İlişkiler ve Tanıtım programı 26 devlet üniversitesi ve 8 vakıf üniversitesine ait iletişim fakültesinde bulunmaktadır. Ayrıca aynı program kimi üniversitelerde işletme fakültesi (Ör. Karabük Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi), iktisadi, idari ve sosyal bilimler fakültesi (Ör. İstanbul Gelişim Üniversitesi) bünyesinde de bulunmaktadır. İletişim programı ise sadece Galatasaray Üniversitesinde iletişim fakültesinin bir programı olarak yer almıştır. İletişim Bilimleri programı iki devlet üniversitesinde (Çukurova Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi) iletişim fakültesi bünyesinde yer almaktayken herhangi bir vakıf üniversitesinin iletişim fakültesinde bu program mevcut değildir. Bununla birlikte program 1 vakıf üniversitesinde (Doğuş Üniversitesinde) fen-edebiyat fakültesine bağlıdır. İletişim Tasarımı ve

Yönetimi programı, 1 devlet üniversitesi (Anadolu Üniversitesi) ve 1 vakıf üniversitesine (İstanbul Bilgi Üniversitesi) bağlı olmak üzere ülkemizde sadece 2 iletişim fakültesinde bulunmaktadır. Bu program aynı zamanda 1 devlet üniversitesinde (Samsun Üniversitesi) iktisadi, idari ve sosyal bilimler fakültesi bünyesinde eğitim vermektedir. İletişim ve Tasarımı programı genellikle güzel sanatlar fakültesi (Ör. Trakya Üniversitesi) ve sanat ve tasarım fakültelerine (Ör. Yıldız Teknik Üniversitesi) bağlı bir program iken 2 devlet üniversitesi (On Dokuz Mayıs Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi) ile 2 vakıf üniversitesinde (Bahçeşehir Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi) iletişim fakültesinde yer almaktadır. Aynı program 1 vakıf üniversitesinde ise (Özyeğin Üniversitesi) mimarlık ve tasarım fakültesine bağlıdır. Medya ve Görsel Sanatlar programı yalnızca 1 üniversitenin (İstanbul Medipol Üniversitesi) iletişim fakültesinde bulunmaktadır. Bununla birlikte 1 üniversitede ise (Koç Üniversitesi) insani bilimler ve edebiyat fakültesine bağlı eğitim sunmaktadır. Medya ve İletişim programı hiçbir devlet üniversitesinin iletişim fakültesinde bulunmazken 2 vakıf üniversitesinde (Beykent Üniversitesi ve İstanbul Ticaret Üniversitesi) iletişim fakültesi bünyesinde eğitim vermektedir. Program aynı zamanda 1 devlet üniversitesinde (İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi) sosyal ve beşeri bilimler fakültesinde de yer almaktadır. Radyo Televizyon ve Sinema programı devlet üniversitelerinin iletişim fakültelerinde en sık bulunan ikinci programdır. Buna göre 30 devlet üniversitesi (Ör. Ankara Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi) ve 13 vakıf üniversitesinin (Ör. Fenerbahçe Üniversitesi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi) iletişim fakültesinde bu program eğitim vermektedir. Program aynı zamanda güzel sanatlar fakültesi (Ör. Harran Üniversitesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi) ve sanat ve tasarım fakültesi (Ör. İstanbul Kültür Üniversitesi, Nişantaşı Üniversitesi) bünyesinde de bulunmaktadır. Reklam Tasarımı ve İletişimi programı yalnızca 1 vakıf üniversitesi (Yeditepe Üniversitesi) iletişim fakültesinde bulunmaktadır. Reklamcılık programı 4 devlet üniversitesi ve 5 vakıf üniversitesine bağlı iletişim fakültesinde mevcuttur. Bu program aynı zamanda 1 vakıf üniversitesinde (İstanbul Gelişim Üniversitesi) iktisadi, idari ve sosyal bilimler fakültesinde bulunmaktadır. Sinema ve Dijital Medya programı yalnızca 1 vakıf üniversitesine (İzmir Ekonomi Üniversitesi) bağlı iletişim fakültesinde yer almaktadır. Sinema ve Televizyon programı 1 devlet üniversitesi (Anadolu Üniversitesi) ve 2 vakıf üniversitesi (Bahçeşehir Üniversitesi ve İstanbul Arel Üniversitesi) iletişim fakültesi bünyesinde mevcuttur. Bu program aynı zamanda güzel sanatlar fakültesi (Ör. Batman Üniversitesi) ve sanat, tasarım ve mimarlık fakültesinde (Ör. İstanbul Okan Üniversitesi) bulunmaktadır. Yeni Medya programı hiçbir devlet üniversitesinin iletişim fakültesinde bulunmazken 3 vakıf üniversitesinde (Ör. Kadir Has Üniversitesi) bulunmaktadır. Yeni Medya ve İletişim programı 1 devlet üniversitesi (Uşak Üniversitesi) ve 11 vakıf üniversitesi (Ör. İbn Haldun Üniversitesi, İstinye Üniversitesi) iletişim fakültesinde bulunmaktadır. Aynı program bazı üniversitelerin (Ör. Bandırma On Yedi Eylül Üniversitesi) uygulamalı bilimler fakültesinde bazı üniversitelerin (Ör. Yalova Üniversitesi) insan ve toplum bilimleri fakültesinde, bazı üniversitelerin ise (Ör. Ankara Bilim Üniversitesi) güzel sanatlar ve tasarım fakültesinde mevcuttur.

Türkiye'de iletişim eğitiminin tarihsel gelişiminde ve şekillenmesinde sektör beklentileri önemli rol oynamıştır (Dağtaş, 2011, s.39). Özellikle 1990'lı yıllarda özel yayıncılığın önündeki yasal engellerin kaldırılmasından sonra iletişim fakülteleri, özel medya kuruluşlarına eleman yetiştiren kurumlar olarak görülmeye başlanmıştır. Ancak tamamen ticari kaygılarla yayıncılık yapan özel sektör sosyoloji, psikoloji, ekonomi, siyaset bilimi gibi disiplinlerde teorik donanımına sahip iletişim mezunundan ziyade kurgu, kamera, fotoğraf gibi konularda teknik bilgi ve beceriye sahip iş gücünü öncelemektedir (Dağtaş, 2011, s.38). Sektördeki bu beklenti, iletişim fakültelerinin ders müfredatlarında teorik derslerin mi yoksa uygulamaya yönelik derslerin mi ağırlıklı olması gerektiği yönündeki tartışmaları da gündeme getirmiştir (Uzun, 2007, s.117; Şeker ve Şeker, 2011, s.101). Türkiye'de iletişim eğitiminin gelişimine büyük hizmetleri olan Erol Mutlu, iletişim eğitiminin içeriğine yönelik bu tartışmalarda iletişim eğitiminde medya profesyonelleri yetiştirmek kadar bilimsel ve akademik çalışmaların ortaya konulmasının da önemli olduğunu ifade etmiş ve böylece programlarda teori

ve pratik içeriğin dengeli bir şekilde yer alması gerektiğine vurgu yapmıştır (Mutlu, 1998, s.16-27; Kükrer, 2011, s.161).

3.2. Türkiye’de İletişim Fakülteleri

Türkiye’de 41 devlet üniversitesi 20 vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 61 üniversitede iletişim fakültesi bulunmaktadır.

Tablo 2. Devlet üniversitelerinde bulunan iletişim fakülteleri ve programları

Ünv.	Çizgi Film ve Animasyon	Dijital Oyun Tasarımı	Gazetecilik	Görsel İletişim Tasarımı	Halkla İlişkiler ve Reklamcılık	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	İletişim	İletişim Bilimleri	İletişim Tasarımı ve Yönetimi	İletişim ve Tasarımı	Medya ve Görsel Sanatlar	Medya ve İletişim	Radyo Televizyon ve Sinema	Reklam Tasarımı ve İletişimi	Reklamcılık	Sinema ve Dijital Medya	Sinema ve Televizyon	Yeni Medya	Yeni Medya ve İletişim
Akdeniz			✓			✓							✓		✓				
Aksaray			✓		✓														
Anadolu			✓		✓				✓									✓	
Ankara Hacı Bayram Veli			✓			✓							✓						
Ankara Atatürk			✓			✓							✓						
Aydın Adnan Menderes			✓	✓	✓								✓						
Bolu Abant İzzet Baysal			✓			✓							✓						
Çanakkale On Sekiz Mart			✓										✓						
Çukurova			✓					✓					✓						
Dicle			✓			✓													
Ege			✓			✓							✓		✓				
Erciyes			✓			✓							✓						
Fırat			✓	✓		✓							✓						
Galatasaray							✓												
Gaziantep			✓			✓													
Giresun			✓			✓							✓						
Gümüşhane			✓			✓							✓						
Hacettepe								✓											
Hatay Mustafa Kemal			✓			✓							✓						
İnönü			✓			✓							✓						
İstanbul			✓			✓							✓						
Karabük			✓			✓							✓						
Kastamonu			✓		✓								✓						
Kocaeli			✓	✓		✓							✓		✓				
Manisa Celal Bayar						✓													
Marmara			✓			✓							✓						
Mersin			✓										✓						
Munzur						✓							✓						
Muş Alparslan			✓																
Niğde Ömer Halisdemir			✓		✓								✓						
On Dokuz Mayıs			✓			✓				✓			✓						
Pamukkale						✓													
Sakarya			✓		✓					✓			✓						
Selçuk			✓			✓							✓		✓				
Sivas Cumhuriyet			✓			✓							✓						
Süleyman Demirel			✓	✓		✓							✓						
Trabzon			✓		✓														
Uşak			✓		✓								✓						
Yozgat Bozok			✓		✓								✓						✓
Zonguldak						✓													
Bülent Ecevit																			
Toplam	0	0	35	4	9	26	1	2	1	2	0	0	30	0	4	0	1	0	1

Tablo incelendiğinde devlet üniversitelerine bağlı iletişim fakültelerinin bünyesindeki programlarla ilgili şu özellikler dikkat çekmektedir;

Devlet üniversitelerinde program bazında geleneksel iletişim eğitiminin, ağırlığını koruduğu görülmektedir. Buna göre fakültelerde sayıca en fazla Gazetecilik (35), Halkla İlişkiler ve Tanıtım (26), Radyo, Televizyon ve Sinema (30) bölümleri bulunmaktadır.

Tablo 3. Vakıf üniversitelerinde bulunan iletişim fakülteleri ve programları

Ünv.	Çizgi Film ve Animasyon	Dijital Oyun Tasarımı	Gazetecilik	Görsel İletişim Tasarımı	Halkla İlişkiler ve Reklamcılık	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	İletişim	İletişim Bilimleri	İletişim Tasarımı ve Yönetimi	İletişim ve Tasarımı	Medya ve Görsel Sanatlar	Medya ve İletişim	Radyo Televizyon ve Sinema	Reklam Tasarımı ve İletişimi	Reklamcılık	Sinema ve Dijital Medya	Sinema ve Televizyon	Yeni Medya	Yeni Medya ve İletişim
Ankara Medipol					√														
Bahçeşehir		√				√				√					√		√	√	
Başkent						√				√			√						
Beykent		√		√	√							√						√	
Fenerbahçe					√								√						√
Hasan Kalyoncu				√									√						
İbn Haldun																			√
İstanbul Arel			√	√	√												√		√
İstanbul Aydın			√	√		√							√		√				√
İstanbul Bilgi		√		√	√	√		√					√		√				√
İstanbul Medipol			√		√						√		√						√
İstanbul Ticaret				√	√							√							
İstanbul Yeni				√	√								√						√
Yüzyıl				√	√								√						√
İstinye				√	√								√						√
İzmir Ekonomi					√										√				√
Kadir Has				√		√							√		√			√	
Maltepe			√	√		√							√						
Üsküdar	√		√	√		√							√		√				√
Yaşar				√	√								√						√
Yeditepe			√	√		√							√	√					√
Toplam	1	3	6	13	10	8	0	0	1	2	1	2	13	1	5	1	2	3	11

Vakıf üniversitelerinde Görsel İletişim Tasarımı programı ile Radyo, Televizyon ve Sinema Programı en yaygın bulunan programlardır. Bununla birlikte devlet üniversitelerinde en fazla bulunan programlardan biri olan Halkla İlişkiler ve Tanıtım programının da vakıf üniversitelerinde yaygın olduğu görülmektedir. Devlet üniversitelerinde en yaygın olan Gazetecilik programı ise sadece 6 vakıf üniversitesinde bulunmaktadır. Devlet üniversitelerinde sadece 1 üniversitede bulunan Yeni Medya ve İletişim programı, vakıf üniversitelerinde en yaygın programlardan biri olarak dikkati çekmektedir. Tabloda dikkati çeken bir başka konu da Dijital Oyun Tasarımı ve Sinema ve Dijital Medya gibi vakıf üniversitelerinde bulunan bazı bölümlerin devlet üniversitelerinin hiçbirinde bulunmamasıdır. Bu verilerden hareketle vakıf üniversitelerinde iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin ve sektördeki beklentilerin devlet üniversitelerine göre daha fazla dikkate alındığını ifade etmek mümkündür.

Yukarıdaki tablolarda da görüleceği üzere ülkemizde gerek devlet gerekse vakıf üniversitelerinde hiç de azımsanmayacak sayıda iletişim fakültesi ve bu fakülteler bünyesinde program çeşitliliği bulunmaktadır. Ancak özellikle son dönemlerde açılan yeni fakültelerdeki akademik kadronun sayıca yetersizliği ve teknik altyapının arzu edilen düzeyde olmaması gibi sorunlar bu fakültelerde sunulan eğitimin niteliği hakkındaki tartışmaları da beraberinde getirmiştir (Dağtaş ve Kaymas, 1998, s.100). Diğer taraftan ülkemizde gazetecilik mesleğini icra etmek için iletişim eğitiminin şart koşulmaması sebebiyle çok farklı branşlarda eğitim

görmüş kişiler basın sektöründe çalışabilmektedir (Altun, 2005:76). Bu durum maalesef yerel medya kuruluşlarında daha da belirgin bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır (Advan ve Altıntaş, 2016, s.1248). Hâlbuki rekabetin uluslararası boyuta taşındığı küreselleşen dünyada, bütün alanlarda olduğu gibi medya sektöründe de mesleki eğitim alan kişilerin sektörde istihdamı, her geçen gün daha da önem kazanmaktadır.

3.3. Üniversitelere Göre İletişim Bilimlerindeki Akademisyenlerin Dağılımı

İletişim eğitimi Türkiye'deki iletişim fakültelerinde toplam 1.190 öğretim üyesi ile verilmektedir. Bu öğretim üyelerinin 837'si devlet üniversitelerinde görev alırken 353'ü vakıf üniversitesindedir. YÖK Atlas verilerinde sadece öğretim üyesi sayılarına yer verildiğinden çalışmada okutman, öğretim görevlisi veya araştırma görevlisi gibi diğer akademik unvanlar kapsam dışı bırakılmıştır.

Tablo 4. İletişim fakültelerindeki akademisyen sayısı

Program	Devlet	Vakıf
Çizgi Film ve Animasyon	-	4
Dijital Oyun Tasarımı	-	9
Gazetecilik	236	25
Görsel İletişim Tasarımı	13	54
Halkla İlişkiler ve Reklamcılık	51	44
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	218	36
İletişim	12	-
İletişim Bilimleri	13	-
İletişim Tasarımı ve Yönetimi	15	4
İletişim ve Tasarım	8	9
Medya ve Görsel Sanatlar	-	4
Medya ve İletişim	-	13
Radyo Televizyon ve Sinema	229	62
Reklam Tasarımı ve İletişimi	-	4
Reklamcılık	22	23
Sinema ve Dijital Medya	-	4
Sinema ve Televizyon	15	8
Yeni Medya	-	13
Yeni Medya ve İletişim	5	46
Toplam	837	353

Ülkemizdeki iletişim eğitiminin en eski ve en köklü alanı Gazetecilik alanıdır. Nitekim bu durum Gazetecilik bölümünün kadro zenginliğine de yansımıştır. Geleneksel iletişim eğitimine uyumlu olarak Radyo Televizyon ve Sinema bölümü ile Halkla İlişkiler ve Tanıtım bölümlerinde de akademik kadronun güçlü olduğu görülmektedir. Bu durum özellikle devlet üniversitelerinde daha belirgindir. Vakıf üniversitelerinde de Radyo Televizyon ve Sinema, Halkla İlişkiler ve Tanıtım bölümleri gibi geleneksel bölümler güçlü bir akademik kadroya sahip iken devlet üniversitelerinden farklı olarak bu üniversitelerde Görsel İletişim ve Tasarımı, Yeni Medya ve İletişim bölümlerinin de oldukça geniş bir kadroya sahip olduğu dikkati çekmektedir.

İletişim fakültelerindeki akademisyenlerin profili üzerine çeşitli değerlendirme ve araştırmalar bulunmaktadır. Oya Tokgöz'ün değerlendirmelerine göre iletişim fakültelerinin kadrosu eğitim durumlarına göre karma bir görünüm arz etmektedir. Buna göre iletişim alanında doktoralı öğretim üyeleri kadar alan dışı doktoralı öğretim üyesi de bulunmaktadır. İletişim alanında doktoralı öğretim elemanı sayısının zaman içinde artmasıyla bu durum, iletişim eğitimi almış öğretim üyeleri lehine dönecektir (Tokgöz, 2006, s.18). Nitekim 2018 yılında yapılan bir başka çalışma bu öngörüye doğrular niteliktedir. Çalışmada prof. dr., doç. dr. ve dr. öğretim üyesi unvanına sahip akademisyenler değerlendirilmiş, öğretim görevlisi, araştırma görevlisi gibi akademik personel ise kapsam dışı bırakılmıştır. Toplam 578 akademisyenin dâhil edildiği araştırmada bu akademisyenlerden 391'i lisans eğitimini iletişim disiplinlerinden almışken,

187'si farklı bir lisans programından mezun olmuştur. Doktora eğitimleri dikkate alındığında ise 578 akademisyenin 538'inin iletişim disiplinlerinden doktora derecesi aldığı tespit edilmiştir (Akgül ve Akdağ, 2018, s.1-20). Farklı disiplinlerden gelen akademisyenlerin iletişim alanına katkılarının olup olmaması da yine tartışılan konulardandır. Buna göre farklı disiplinlerden gelen akademisyenlerin iletişim alanına zenginlik katacağını savunanlar olduğu gibi iletişimin kendine göre bir uzmanlık alanı olduğunu ifade ederek, farklı disiplinlerden gelen hocaların iletişim alanına girmemesi gerektiğini savunanlar da bulunmaktadır (Arık ve Bayram, 2016, s.86).

Sonuç ve Öneriler

Cumhuriyet'in 100. yılında ülkemizde lisans düzeyinde iletişim eğitimi, 41'i devlet, 20'si vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 61 üniversite bünyesindeki iletişim fakültelerinde verilmektedir. İletişim fakülteleri bünyesinde toplam 18 ayrı program bulunmaktadır. Bu programlar içinde en yaygın olanı Gazetecilik programı iken ikinci ve üçüncü sırada Radyo Televizyon ve Sinema programı ile Halkla İlişkiler ve Reklamcılık programı gelmektedir. Devlet üniversitelerinde yer alan programlar daha tek düze iken vakıf üniversitelerinde yer alan programlar geleneksel iletişim programlarının dışında çeşitlilik arz etmektedir. İletişim fakültelerindeki akademisyen kadrosu incelendiğinde ise ülkemizdeki iletişim eğitiminin en eski ve en köklü alanı olan Gazetecilik başta olmak üzere Radyo Televizyon ve Sinema bölümü ile Halkla İlişkiler ve Tanıtım bölümlerinde güçlü bir akademik kadronun olduğu görülmektedir. Bu durum özellikle devlet üniversitelerinde daha belirgindir. Vakıf üniversitelerinde ise bu bölümlerin yanı sıra Görsel İletişim ve Tasarımı, Yeni Medya ve İletişim gibi bölümlerde de güçlü bir kadro yapılanmasından söz etmek mümkündür. İletişim fakültelerindeki akademisyenlerin lisans ve doktora eğitimleri dikkate alındığında ise akademisyen profilinin karma bir yapıda olduğu görülmektedir.

İletişim fakültelerinin sayılarının hızla artmış olması beraberinde eğitimin niteliği ile ilgili sorunları da gündeme getirmiştir. Özellikle son yıllarda iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerle birlikte gazetecilik pratiklerinde ortaya çıkan değişimler, yükseköğretimdeki iletişim eğitiminin içeriğiyle ilgili tartışmaları hızlandırmıştır. Sektör temsilcileri, iletişim öğrencilerini mesleki açıdan yetersiz bulmakta, bu sorunu ise iletişim fakültelerinde gazetecilik pratikleri konusunda verilen eğitimin eksikliğine bağlamaktadır. Nitekim özellikle son yıllarda açılan iletişim fakültelerindeki alt yapı yetersizliği, sınıflarda öğrenci sayısının uygulamaya imkân tanımayacak kadar fazla olması, öğretim üyelerinin ilgili pratik derslere yatkın olmamaları gibi sebepler, bu şikâyetleri kısmen destekler niteliktedir.

Kaynakça

- Advan, A. ve Altıntaş, M. (2016). *Yerel medya çalışanları perspektifinde sektör sorunları: Diyarbakır ili örneği*. Uluslararası Diyarbakır Sempozyumu, 02-05 Kasım 2016, Diyarbakır.
- Akgül, M. ve Akdağ, M. (2018). İletişim eğitimi ve disiplinlerarasılık: iletişim fakültelerindeki akademisyen profili üzerine bir değerlendirme. *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*, (31), 1-20.
- Alemdar, K. (1996). *İletişim ve tarih*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Alemdar, K. (2009). *Türkiye'de kitle iletişimi dün-bugün-yarın*. Ankara: Gazeteciler Cemiyeti Yayınları.
- Altun, A. (2005). Yerel medya çalışanlarının eğitim ihtiyacı ve yerel medya enstitüsü. *İletişim Araştırmaları*, 3 (1-2), 75-104.
- Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi, <http://www.ilef.ankara.edu.tr/fakulte-hakkinda/> (Erişim tarihi: 12.04.2023).

- Arık, M. B. ve Bayram, F. (2011). İletişim eğitimi ve iletişim akademisyenleri: veriler ışığında genel bir değerlendirme. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (15), 81-98.
- Aziz, A. (2006). *Televizyon ve radyo yayıncılığı*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Dağtaş, E. (2011). Üniversite-sanayi işbirliği perspektifinden Türkiye'deki iletişim eğitimine ilişkin bir değerlendirme. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 15, 32-48.
- Dağtaş, E. ve Kaymas, S. (1998). Türkiye'de iletişim eğitimi üzerine öneriler. *Kültür ve İletişim*, 1 (2) (2), 93-11.
- Diñçer, Ö., Kaderođlu Bulut, Ç. ve Çomu, T. (2021). Türkiye'de yükseköğretim politikaları bağlamında gazetecilik bölümleri: karşılaştırmalı bir inceleme. *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*, (37), 193-214.
- Erdoğan, İ. (2012). *Pozitivist metodoloji ve ötesi. araştırma tasarımları, niteliksel ve istatistiksel yöntemler*. Ankara: Erk Yayınları.
- Girgin, A. (2005). *Haber yazmak*. İstanbul: Der Yayınları.
- İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi
<http://iletisim.istanbul.edu.tr/tr/content/fakultemiz/tarihce> (Erişim tarihi: 10.04.2023).
- Karaduman, M. ve Akbulutgiller, B. (2017). Türkiye'de gazetecilik eğitimi: lisans müfredat programları karşılaştırması. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 16 (4), 1162-1181.
- Kükreer, Ö. (2011). Erol Mutlu'nun iletişim eğitimi üzerine düşünceleri ve katkıları. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (15), 161-163.
- Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi <https://iletisim.marmara.edu.tr/fakulte/tarihce> (Erişim tarihi: 10.04.2023).
- Mutlu, E. (1998). Tartışma: iletişim eğitimi. *Kültür ve İletişim*, 1 (2), 16-27.
- Şeker, M. & Şeker, T. (2011). İletişim eğitiminde temel sorunlar ve açmazlar. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (15), 99-118.
- Tokgöz, O. (2003). Türkiye'de iletişim eğitimi: elli yıllık bir geçmişin değerlendirilmesi. *Kültür ve İletişim*, 6(2), 7-32.
- Tokgöz, O. (2006). Türkiye'de iletişim fakültelerindeki eğitim kadrosunun konumu. *Kültür ve İletişim*, 9(1) (17), 33-70.
- Topuz, H. (2003). *II. Mahmut'tan holdinglelere Türk basın tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Uzun, R. (2007). İstihdam sorunu bağlamında Türkiye'de iletişim eğitimi ve öğrenci yerleştirme. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (25), 117-134.
- Yıldırım, B. (2006). Eleştirel pedagoji açısından gazetecilik eğitimini yeniden düşünmek. *İletişim Araştırmaları Dergisi*, 4 (1). 122-152.
- Yükseköğretim Program Atlası <https://yokatlas.yok.gov.tr/> (Erişim tarihi: 10.04.2023).

ETİK ve BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara ve bilimsel atıf gösterme ilkelerine riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir.